

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

КАФЕДРА СТАТИСТИКИ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ НА СУЧАСНОМУ
ЕПАПІ**

**ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
НА МІЖНАРОДНІЙ НАУКОВО-ПРАКТИЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ
ПРИСВЯЧЕНОЇ 95-РІЧЧЮ ОНЕУ**

**СЕКЦІЯ
«СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ СТАТИСТИНОЇ
МЕТОДОЛОГІЇ І ПРАКТИКИ»**

ОДЕСА 2016

УДК 311.213.3:330.34
ББК 65.051

Сучасні проблеми статистичної методології і практики. Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми розвитку національної економіки на сучасному етапі», Одеса 18-19 травня 2016 р. Одеса, ОНЕУ. – 2016. – 49 с.

Автори:

Підгорний А.З. – к.е.н., професор, завідувач кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Вітковська К.В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Готліб І.Г. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Милашко О.Г. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Ольвінська Ю.О. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Піскун А.В. – к.е.н., викладач кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Погорелова Т.В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Самотоєнкова О.В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Семенова К.Д. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Тарасова К.І. – к.е.н., викладач кафедри статистики Одеського національного економічного університету.

У тезах доповідей наводяться результати дослідження науковців кафедри статистики щодо застосування сучасних статистичних методів для оцінки соціально-економічних процесів в Україні і окремих регіонах. Висновки та рекомендації авторів можуть бути корисними для викладачів, аспірантів і студентів, які займаються аналізом процесів, що відбуваються в суспільстві та економіці країни.

ЗМІСТ

Підгорний А.З. Перспективи демографічного розвитку України.....	4
Вітковська К.В. Вибірковий метод в аналізі диференціації доходів населення.....	10
Милашко О.Г. Сектор державного управління в системі національних рахунків	13
Ольвінська Ю.О. Методологічні аспекти вивчення рівня людського розвитку в Україні.....	16
Погорєлова Т.В. Місцеві бюджети України та статистичні методи їх оцінки	20
Піскун А.В. Статистичне оцінювання заощаджень сектору державного управління в Україні.....	26
Самотоєнкова О.В. Сучасний стан енергозабезпечення економіки України.....	31
Семенова К.Д. Використання регресійних моделей для оцінювання ризиків	36
Тарасова К.І. Оптимізація статистичного методу експрес-оцінки ризиків.....	39
Готліб І.Г. Статистичний аналіз сучасного стану безробіття в Україні....	43

*Милашко О.Г.,
к.е.н., доцент, Одеський національний
економічний університет*

СЕКТОР ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНИХ РАХУНКІВ

Найсуттєвішу роль у процесі акумулювання та перерозподілу доходів на соціальні та економічні потреби суспільства відіграє державний сектор економіки. Вивчення діяльності сектора має важливе значення для здійснення ефективної державної політики, прийняття грамотних управлінських рішень, аналізу його взаємозв'язків з іншими секторами економіки.

Сектор державного управління (ДУ) є одним з п'яти інституціональних секторів, які, за визначенням Системи національних рахунків (СНР), складають економіку країни. Задля підвищення ефективності діяльності державного управління необхідно інформаційно-аналітичне забезпечення цього процесу, що, в свою чергу, потребує використання усіх статистичних методів аналізу від статистичного спостереження до вивчення закономірностей розвитку сектора та здійснення перспективних розрахунків.

Метою даного дослідження є, по-перше, визначення місця сектора державного управління та його ролі в економічних процесах і, по друге, здійснення аналізу інтенсивності розвитку показників результатів діяльності ДУ за останні чотири роки.

Органи державного управління – це юридичні особи, які створені в результаті політичних процесів. Вони володіють законодавчою, судовою або виконавчою владою відносно інших інституціональних одиниць у межах даної території.

Головною функцією ДУ є надання неринкових послуг для колективного споживання та перерозподіл національного доходу та багатства. Основні джерела доходів сектора – це обов'язкові платежі (податки) з інституціональних одиниць інших секторів [1].

Сектор державного управління бере участь у всіх етапах відтворювального циклу – від стадії виробництва до етапу придбання фінансових активів й прийняття сектором фінансових зобов'язань. Тому в СНР передбачено для даного сектора складання усієї послідовності рахунків, які містять необхідні для аналізу характеристики діяльності ДУ (табл.). Рахунки складають як для сектора в цілому, так і для підсекторів ДУ, а саме, для центральних органів державного управління, регіональних та місцевих органів державного управління та для фондів соціального страхування.

Динаміка показників результатів діяльності ДУ України

Показник	2010 р.	2014 р.	Темп приросту, %
Валовий випуск, млн. грн.	231949	307820	32,7
Валовий наявний дохід, млн. грн.	170724	266955	56,4
Валовий скоригований наявний дохід, млн. грн.	26815	83947	213,1
Соціальні трансферти в натурі, млн. грн.	143909	195881	36,1
Кінцеві споживчі витрати, млн. грн.	219926	296210	34,7
Фактичне кінцеве споживання, млн. грн.	76017	113202	48,9
Валове нагромадження основного капіталу, млн. грн.	20263	16579	-18,2

Однією з головних функцій сектора є надання безоплатних колективних послуг суспільству. Кошти на дані цілі сектор головним чином отримує з держбюджету. Тому валовий випуск державного управління визначається величиною витрат бюджету за відповідними статтями. Одночасно з цим, ДУ надає і ринкові послуги, випуск яких визначають виручкою від реалізації цих послуг. Отже, валовий випуск сектора охоплює вартість як неринкових, так і ринкових послуг. У табл. надано динаміку випуску сектора. За чотири роки він зріс на 32,7 %.

Через те, що сектор бере безпосередню участь у перерозподільних процесах, важливим є аналіз таких показників діяльності ДУ як його наявний та скоригований доходи, кінцеві споживчі витрати та фактичне кінцеве споживання.

Дані табл. свідчать, що валовий наявний дохід ДУ за аналізований період збільшився на 56,4 %.

За рахунок наявного доходу сектор державного управління здійснює кінцеві споживчі витрати, у тому числі, індивідуальні та колективні. До витрат, що задовольняють індивідуальні потреби, належать безкоштовні послуги населенню за рахунок держбюджету та за рахунок бюджету державного соціального страхування (послуги у сфері охорони здоров'я, освіти, культури, спорту, відпочинку, соціального забезпечення тощо).

Кінцеві споживчі витрати ДУ в частині надання індивідуальних послуг населенню представляють собою соціальні трансферти в натурі. За чотири роки соціальні трансферти збільшилися на 36,1 %.

До витрат ДУ, що задовольняють колективні потреби, відносять витрати бюджету на оборону, науку, фінанси, будівництво воєнних об'єктів, закупівлю продуктів харчування для військовослужбовців, закупівлю товарів для державних резервів тощо. За міжнародними стандартами ці витрати відносять до фактичного кінцевого споживання сектора державного управління. За 2011-2014 рр. фактичне кінцеве споживання сектора зросло на 48,9 %.

Здійснюється фактичне кінцеве споживання державного управління за рахунок валового скоригованого наявного доходу, який менше валового наявного доходу на величину соціальних трансфертів у натурі, що ДУ передає до-

машнім господарствам. Дані табл. свідчать, що валовий скоригований дохід державного управління збільшився за чотири роки на 213,1 %.

Частина, яка залишається у ДУ після здійснення кінцевих споживчих витрат, являє собою валове заощадження сектора. Саме за рахунок заощадження ДУ має здійснювати валове нагромадження та придбання фінансових активів. В Україні величина заощадження державного сектора від'ємна. Отже, на цілі нагромадження ДУ має позичати кошти в інших секторів економіки та в нерезидентів. В Україні за 2011-2014 рр. валове нагромадження основного капіталу сектора державного управління зменшилося на 18,2 % (табл.).

Відмітимо, що вибуття основного капіталу в результаті катастроф, стихійних лих тощо має відображатися в рахунку інших змін в обсязі активів. На сьогоднішній день в українській СНР даний рахунок не складається.

Отже, система національних рахунків України надає величезну кількість інформації щодо діяльності секторів економіки, в тому числі, діяльності державного управління. Проте певні процеси поки що не знайшли відображення в рахунках і таблицях системи. Система має розвиватися в напрямку побудови рахунків нагромадження та балансів активів і пасивів, які б дали можливість оцінювати чисту вартість власного капіталу секторів і національне багатство країни.

Література

1. Система национальных счетов 2008 г. [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.cisstat.com/rus/SNA2008Russian.pdf>.
2. Національні рахунки України за відповідні роки : статистичний бюлетень / Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: – <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Підгорний, А. З. Удосконалення методології статистичного оцінювання розвитку регіону: звіт про НДР (проміжн.) / А. З. Підгорний, О. В. Самоєнкова, К. В. Семенова та інші. - Одеса, 2014. - 118 с.
4. Корольова, Т. С. Методологія статистичного забезпечення розвитку регіону: монографія / [А. З. Підгорний, К. В. Вітківська, О. Г. Милашко, Т. В. Погорелова, Т. С. Корольова та ін.]. – Одеса : АТЛАНТ, 2012. – 303 с.
5. Витковская Е. В. Статистические методы – инструмент изучения социально-экономических процессов / Е. В. Витковская, А. З. Подгорный, Ю.О. Ольвинская [и другие] // Историк-экономист С.Я.Боровой и проблемы современной истории экономики: к 110-летию со дня рождения С.Я.Борового: монографія. - 2013. – С. 211-256.